Dosarul nr. 21r-2952/23 Judecătoria Hîncești, sediul Central
1-23043062-02-21r-21122023 Judecător: Valentina Suruceanu

D E C I Z I E

04 martie 2024 mun. Chișinău
Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău
În componența:
Președintele de ședință Alexandru Spoială
Judecătorii Igor Chiroșca și Denis Băbălău

Examinând în ședință de judecată, în lipsa părților, recursul condamnatei Leonova Zinfira declarat împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 01.11.2023.

Procedura de citare executată.

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă:

La data de 23 martie 2023, în Judecătoria Bălți a fost înregistrată, plângerea depusă de condamnata Leonova Zinfira prin care solicită aplicarea prevederilor art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală și reducerea pedepsei, pentru perioada deținerii sale în calitate de prevenită în Penitenciarul nr. 11 Bălți 29.05.2015 – 09.03.2016, ulterior fiind condamnată la data de 17.06.2021.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 01.11.2023 s-a respins plângerea condamnatei Leonova Zinfira privind constatarea condițiilor inumane de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale din Penitenciarul nr. 11 Bălți pentru perioada 29.05.2015 - 09.03.2016, ca inadmisibilă.

Nefiind de acord cu încheierea în cauză, condamnata Leonova Zinfira a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 01.11.2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral plângerea condamnatei Leonova Zinfira.

În motivarea recursului, s-a invocat faptul că a depus plângerea în instanța de judecată la data de 23.03.2023 până la modificările operate, solicitând aplicarea prevederilor art. 385 alin(5) CPP.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Examinând motivele recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal consideră justificată admiterea recursului declarat, cu remiterea cauzei la rejudecare pentru considerentele care urmează a fi expuse mai jos.

Conform art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal reține că, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 01.11.2019, Leonova Zinfira a fost recunoscută vinovată și condamnată : -în baza art. 217^1 alin.(4) lit. d) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice sau analogice acestora pe un termen de 3 ani; -în baza art. 217^1 alin.(3) lit. e) Cod penal, la 2 ani 6 luni închisoare, cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice sau analogice acestora pe un termen de 3 ani; - în baza art. 27, 322 alin.(3) Cod penal, la 4 luni închisoare.

În temeiul alin.(1) art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice sau analogice acestora pe un termen de 4 ani (f.d. 58- 66).

Nefiind de acord, avocatul în interesele inculpatei a depus apel.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2020, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Rodica Cojocar în interesul inculpatei Leonova Zinfira, cu menținerea sentinței fără modificări (f.d. 67-71).

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 27.02.2020, Leonova Zinfira a fost recunoscută vinovată și condamnată : -în baza art. 217^1 alin. (4) lit. d) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice și analogilor acestora pe un termen de 3 (trei) ani; -în baza art. 27, 322 alin. (3) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul alin. (1) și (2) art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit Zinfirei Leonova pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa

anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice și analogilor acestora pe un termen de 3 (trei) ani.

În temeiul alin. (4) art. 84 Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin cumularea pedepselor stabilite prin sentința respectivă şi prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 01.11.2019, i s-a stabilit Zinfirei Leonova pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen 10 (zece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice și analogilor acestora pe un termen de 5 ani (f.d. 72-78).

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 31 martie 2021, Leonova Zinfira a fost recunoscută vinovată și condamnată -în baza art. 217^1 al.3 lit. b), f) Cod Penal , la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce implică gestionarea drogurilor pe un termen de 3 ani; -în baza art. 217^1 al.3 lit. b), f) Cod Penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce implică gestionarea drogurilor pe un termen de 3 (trei) ani.

În conformitate cu prevederile art.84 alin.(1) și (2) din Codul penal, i s-a stabilit Zinfirei Leonova pedeapsa definitivă, prin cumul parțial al pedepselor, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce implică gestionarea drogurilor pe un termen de 4 ani.

Potrivit art. 84 alin.(4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin prezenta sentință şi sentința Judecătoriei Bălţi sediul central din 27.02.2020, i s-a stabilit definitiv Zinfirei Leonova pedeapsă cu închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce implică gestionarea drogurilor pe un termen de 5 ani.

Conform prevederilor art.385 al.(5) Cod de procedură penală, a fost dedusă din pedeapsa numită Zinfirei Leonova prin sentința data, perioada arestării preventive pe un termen de 327 (trei sute douăzeci și șapte) zile de la 21.10.2017-13.09.2018, calculându-se două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv și redusă pedeapsa închisorii cu 654 (șase sute cincizeci și patru) zile (f.d. 79-86).

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 17 iunie 2021, Leonova Zinfira a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 217^1 alin. (4) lit. b) Cod penal, la10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice și analogilor acestora pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal al RM, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin cumularea pedepselor stabilite prin sentința respectivă şi prin sentința judecătoriei Bălți (sediul Central) din 27.02.2020, i s-a stabilit Zamfirei Leonova pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen

12 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice și analogilor acestora pe un termen de 5 (cinci) ani (f.d.87-102).

Anterior condamnata Leonova Zinfira a executat pedeapsa în Penitenciarul nr. 7 Rusca în perioada de la 08.07.2009 pînă la15.09.2009, fiind eliberată în legătură cu executarea efectivă și integrală pedepsei; 10.12.2010 – 31.05.2012, 25.06.2012 – 30.05.2013, 19.06.2013 – 14.10.2013, 15.11.2013 – 23.05.2014, data la care a fost liberată în legătură cu executarea efectivă și integrală a pedepsei.

Condamnata Leonova Zinfira execută pedeapsa în Penitenciarul nr. 7 Rusca începînd cu data de 07.08.2020 pînă la 01.03.2023, și 08.06.2023 pînă în prezent.

Potrivit plângerilor înaintate condamnata a solicitat constatarea condițiilor inumane de detenție și reducerea pedepsei în temeiul art. 385 alin.(5) din Codul de procedură penală, din Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 29.05.2015 pînă la 09.03.2016, perioadă în care aceasta s-a deținut în calitate de prevenită.

Colegiul penal reține că, potrivit datelor prezentate de administrația penitenciarului nr. 7 Rusca și fișei din dosarul personal al condamnatei urmează că, aceasta a fost deținută în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada de la 20.01.2009 pînă la 25.01.2009, de la 15.04.2009 pînă la 25.06.2009; de la 04.05.2010 pînă la 05.12.2010; de la 29.05.2015 pînă la 09.03.2016; de la 14.08.2019 pînă la 07.08.2020, de la 06.03.2023 pînă la 05.06.2023; în Penitenciarul nr. 16 Pruncul în perioada 25.01.2009 pînă la 14.04.2009; de la 31.05.2012 pînă la 14.06.2012, de la 31.05.2013 pînă la 13.06.2013, de la 14.10.2013 pînă la 07.11.2013; de la 05.06.2023 pînă la 08.06.2023; în Penitenciarul nr. 13 Chișinău de la 26.06.2009 pînă la 08.07.2009; de la 06.12.2010 pînă la 10.12.2010, de la 14.06.2012 pînă la 25.06.2012, de la 13.06.2013 pînă la 19.06.2023; de la 10.01.2018 pînă la 13.09.2018 data cînd a fost liberat mandatul de arest; de la 01.03.2023 pînă la 06.03.2023 (f.d.38-43).

Potrivit prevederilor art.385 alin.5 Cod de procedură penală în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Prevederile art.473^2 alin.2-2^5 şi 5, art.473^3 alin.3 şi art.473^4 alin.1–5^1 se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condițiilor de detenție.

Potrivit prevederilor art. 473^2 alin. 3 Cod de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Conform prevederilor art.473^4 alin. 4 Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Ca urmare a examinării cauzei, Colegiul penal constată că instanța de fond a examinat cauza superficial, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei, or, Colegiul penal analizând textul recursului declarat de condamnată stabilește că, instanța de fond nu s-a expus asupra tuturor solicitărilor petiționarului, și anume asupra plângerii în partea ce vizează constatarea aflării condamnatei Leonova Zinfira în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioadele de timp în care a fost deținut în calitate de prevenită în Penitenciarul nr. 11 Bălți 29.05.2015 – 09.03.2016, or instanța de fond nu a ținut cont de motivele invocate lăsându-le fără examinare.

Totodată, la caz, Colegiul penal reține că instanța de fond a respins plângerea petiționarei drept inadmisibilă, pe motiv că, modalitatea de calculare a reducerii pedepsei conform art. 385 alin.5 și art. 473^4 alin. 4 Cod de procedură penală a suferit modificări prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare din data de 22.08.2023, și că prevederile anterioare nu mai sunt în vigoare, deci nu pot fi aplicate deoarece mecanismul de compensare a condițiilor precare de deținere reprezintă norme de procedură și nu norme de drept material.

Deci, dacă până la operarea modificărilor la art. 385 alin. 5 CPP, prevenitului i se reduceau două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv în condiții precare, iar condamnatului în baza art. 473^4 alin. 4 CPP i se reducea de la 1 la 3 zile pentru 10 zile de detenție în condiții precare, atunci după data de 22.08.2023, pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ pot fi acordate cel mult 2 zile de reduceri la pedeapsă, fără a se face deosebire asupra statutului persoanei deținute.

În contextul constatărilor menționate supra, Colegiul penal consideră că, la emiterea încheierii, instanța de judecată urma să țină cont de faptul că mecanismul de reducere a pedepsei stabilit la art. 385 alin.5 și art. 473^4 Cod de procedură penală (în redacția actuală) este defavorabil în raport cu cel prevăzut de legea care guverna spața la momentul adresării petiționarului în instanța de judecată.

Astfel, deși normele juridice care reglementează mecanismul compensatoriu privind condițiile de detenție, sunt sistematizate legislativ în Codul de procedură penală, totuși, după natura lor, și prin efectul de compensație asupra modalității precare de executare a pedepsei penale au un caracter material, deci retroactivează în condițiile art. 10 Cod penal.

Prin urmare, mecanismul compensatoriu pentru condițiile de detenție precare care a fost inițiat sub imperiul unei legi mai vechi, dar mai favorabile condamnatului, va continua să fie aplicabil în pofida existenței legii noi defavorabile, or, incapacitatea instanțelor naționale de a se expune asupra cerințelor formulate de condamnat în termeni proximi, nu-i poate fi imputată ultimului, care avea așteptări legitime de satisfacere a pretențiilor formulate conform legii anterioare.

În orice caz, la rejudecare, instanța urmează să ia în calcul că, mecanismul compensatoriu prevăzut de legea veche mai favorabilă condamnatului va putea fi aplicată doar pentru perioada cât a produs efecte juridice, deci până la 22.08.2023, perioadele ulterioare acestei date, urmând a fi calculate conform legislației în vigoare.

În acest context, instanța deși era obligată să examineze și să se expună asupra fiecărui motiv, argument, aspect de încălcare a prevederilor legale, invocate în acest sens în cererea înaintată, potrivit acestor prevederi legislatorul a prevăzut expres rolul activ pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanțelor cauzei. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin c. Moldovei, Cererea nr. 36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum şi posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs”. Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției (c.f. Hirvisaariv. Finland, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001).

Ca urmare, instanța de recurs atestă că erorile judiciare admise de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea integrală a încheierii, cu remiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea erorilor judiciare admise.

La o nouă examinare instanța de fond urmează să ţină strict cont de circumstanțele enunțate mai sus, şi în cele din urmă, să adopte o hotărâre, întemeiată, legală și motivată.

În conformitate cu art. 447 - 449 alin. 1 pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Admite recursul condamnatei Leonova Zinfira, casează încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 01.11.2023, şi remite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Alexandru Spoială

Judecătorii: Igor Chiroșca

Denis Băbălău